

Sygn. akt V KK 612/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **M. R.**,
w przedmiocie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2019 r.,
kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt II K [...],

**uchyla pkt III i IV zaskarżonego wyroku i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 28 listopada 2014 roku o sygn. akt II K [...] Sąd Okręgowy w Z. (k. 110 - 113), po rozpoznaniu sprawy M. R., skazanego następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 22 kwietnia 2005 roku, sygn. akt VI K 130/05, za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw.

- z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od listopada do grudnia 2003 roku, na karę 1 roku z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (postanowieniem z dnia 26 maja 2006 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności);
2. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 25 października 2005 roku, sygn. akt VI K 419/05, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione we wrześniu 2005 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2010 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności);
 3. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 26 listopada 2008 roku, sygn. akt VI K 498/08, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione 2 września 2008 roku na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;
 4. Sądu Okręgowego w Z. z dnia 27 lipca 2009 roku, sygn. akt II K 86/09. za przestępstwo z art. 59 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. popełnione w 2005 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 5 lat (postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2012 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności);
 5. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 9 listopada 2010 roku, sygn. akt 11 K 431/10 - którym wymierzono karę 9 miesięcy pozbawienia wolności - obejmującym wyroki:
 - a) Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 30 lipca 2009 roku. sygn. akt II K 393/09, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione 2/3 lutego 2009 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 283 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione 5/6 lutego 2009 roku na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności (wymierzono karę łączną 7 miesięcy pozbawienia wolności),
 - b) Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 26 maja 2010 roku, sygn. akt II K 911/08, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i 64 § 1 k.k. popełnione 17 lipca 2008 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 6. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 2 kwietnia 2012 roku, sygn. akt VI K 891/11, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od października do 28 listopada 2011 roku

na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od października do 28 listopada 2011 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzono karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

7. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 24 maja 2012 roku, sygn. akt VI K 184/12, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione 26 lutego 2012 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności;
8. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 29 maja 2012 roku, sygn. akt VI K 203/12, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione 29 lutego 2012 roku na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności (postanowieniem z dnia 9 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Ś. zamienił karę pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu na podstawie art. 50 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 roku o zmianie kodeksu postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw);
9. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 25 czerwca 2012 roku, sygn. akt VI K 257/12 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione 14 lutego 2012 roku na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;
10. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 9 października 2012 roku, sygn. akt VI K 565/12 za przestępstwo z art. 234 k.k., art. 238 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione 23 kwietnia 2012 roku na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 4 lata;
11. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 3 grudnia 2012 roku, sygn. akt VI K 320/12 za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione 6 grudnia 2011 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 30 listopada do 3 grudnia 2011 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, wymierzono karę łączną 1 roku pozbawienia wolności;
12. Sądu Rejonowego w Ś. Wydział Zamiejscowy w S. z dnia 13 czerwca 2013 roku, sygn. akt VI K 441/12 za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i art. 91 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od 6 do 23 kwietnia 2012 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności;

orzekł:

- I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego M. R. wyrokami opisanymi w pkt 2 i 4 części wstępnej wyroku i wymierzył karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- II. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku okres od 25 maja 2010 roku do 27 maja 2011 roku;
- III. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k.; art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego M. R. wyrokami opisanymi w pkt 6. 7, 9 i 11 części wstępnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;
- IV. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt III części dyspozytywnej wyroku okresy:
 - od 14.05. 2012 r. do 14.09.2013 r.;
 - od 26.02. 2012 r. do 27.02.2012 r.;
 - od 14.09. 2013 r. do 12.09.2014 r.,
 - od 08.12.2011 r. do 09.12.2011 r.;
- V. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 89 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego M. R. wyrokami opisanymi w pkt. 10 i 12 części wstępnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności;
- VI. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt V części dyspozytywnej wyroku okres od 23.04.2012 r. do 14.05.2012 r.;
- VII. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. wyroki opisane w pkt 2, 4, 6. 7 i od 9 do 12 części wstępnej wyroku w części nie objętej karą łączną pozostawił do odrębnego wykonania;
- VIII. na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. a contrario umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym wyroków opisanych w pkt 1, 3 i 8 części wstępnej wyroku;

- IX. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym wyroków opisanych w pkt 5 a i b części wstępnej wyroku;
- X. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od kosztów sądowych.
- XI. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. Z. kwotę 120 zł plus VAT tytułem wynagrodzenia za obronę udzieloną skazanemu z urzędu.

Powyższy wyrok uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Od powyższego prawomocnego rozstrzygnięcia kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 85 k.k. (w łączną: kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. VI Zamiejscowy Wydział Karny w S. z dnia 2 kwietnia 2012 roku, sygn. akt VI K 891/11; kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. Zamiejscowy VI Wydział Karny w S. z dnia 24 maja 2012 roku, sygn. akt VI K 184/12; kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. Zamiejscowy VI Wydział Karny w S. z dnia 3 grudnia 2012 roku, sygn. akt VI K 320/12 oraz kary 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. Zamiejscowy VI Wydział Karny w S. z dnia 25 czerwca 2012 roku, sygn. akt VI K 257/12, zamienionej postanowieniem tegoż Sądu z dnia 9 listopada 2013 roku, sygn. akt VI Ko 1348/13. na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 roku (Dz. U. z dnia 25 października 2013 roku, poz. 1247) o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, na karę 30 dni aresztu w związku z uznaniem, że czyn objęty tym wyrokiem stanowi wykroczenie, co w konsekwencji wykluczało możliwość orzeczenia w tym zakresie kary łącznej pozbawienia wolności.”*

Podnosząc powyższy zarzut, Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Kasacja okazała się zasadna.

Sąd Najwyższy na gruncie spraw, w których zastosowanie miał art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013.1247 z późn. zm.) podkreślał, że kontrawencjonalizacja polega na zamianie kary orzeczonej za przestępstwo na karę przewidzianą za wykroczenie, w przypadku, gdy na skutek zmiany stanu prawnego czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo staje się wykroczeniem. W przypadku orzeczonej kary pozbawienia wolności zamienia się ją na karę aresztu. W rozumieniu art. 85 § 1 k.k. kara ta nie jest jednak karą „tego samego rodzaju” co kara pozbawienia wolności. Brak jest też innych regulacji ustawowych, na podstawie których karę aresztu można byłoby łączyć z karą pozbawienia wolności (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2014 r., I KZP 3/14).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w Ś. Zamiejskowy VI Wydział Karny w S. w odniesieniu do wyroku tego Sądu z dnia 25 czerwca 2012 r. (sygn. akt VI K 257/12), postanowieniem z dnia 9 listopada 2013 r. (sygn. akt VI Ko 1348/13) na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy, dokonał zamiany orzeczonej przywołanym wyżej wyrokiem kary 5 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 278 § 1 k.k., na karę 30 dni aresztu, (z uwagi na fakt, że czyn powyższy, mając na względzie wartość zabranego mienia, należałoby obecnie kwalifikować jako wykroczenie z art. 119 k.w.).

Wobec powyższego, nie mogło dojść do połączenia kar, o jakim mowa w pkt III skarżonego wyroku, w odniesieniu do kary orzeczonej w sprawie VI K 257/12. Niewątpliwie stanowiło to rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na ostateczne rozstrzygnięcie, gdyż węzłem kary łącznej objęto karę, która na moment wydawania wyroku łącznego nie istniała.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji, zaś w ponownym postępowaniu Sąd na nowo wymierzy karę łączną mając na względzie fakt, że kasacja została złożona na korzyść skazanego. Okres pozbawienia wolności wynikający z sumowania ew. na nowo orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności oraz 30 dni aresztu, na który została zamieniona kara pozbawienia wolności orzeczona we wspomnianej wcześniej sprawie VI K 257/12, nie może

więc przekraczać rozmiaru kary łącznej orzeczonej w uchylonym pkt III zaskarżonego wyroku.